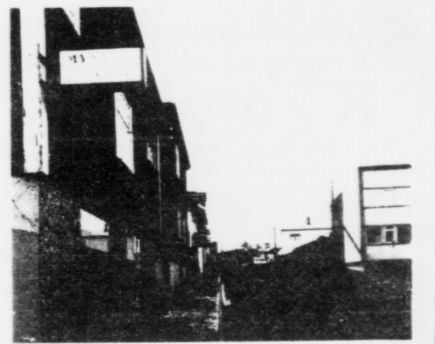

Her letur
upp klokkan
sjeý um
morgunin

síða 5

Ógjørligt var at fáa holi
nærri sjálvum miðbýnum

Innflutningsbannið av skipum óbótáligan skaða:

Landsstýrið tvingar okkara fiskimenn at keypa alt ov dýr skip

— og endin verður at teir fáa als ikki endarnar at rækka saman, sigur royndur føroyskur skipari

John
Dam,
skipari

— Við at seta bann imóti innflutningi av gomlum og góðum fiskiskipum og istaðin tvinga okkara fiskimenn til at byggja ovurhonds dýr fiskiskip á okkara egnu skipasmiðjum, hevur landsstýrið gjørt óbótáligan skaða.

Hetta sigur John Dam, skipari. Hann visir á, at hetta er ein ógvuliga óheppin gongd, tí kunnu vit fáa tilboð uppá eitt gott og biligt skip aðrastaðni, so eiga vit at loyva keypi av tí.

— Í dag er støðan, at

flakavirki og fiskimenn liggja og keypa dýr og gomul føroysk skip. Vit kunnu taka eitt dømi. Tað er Jatnaklettur. Hann er bygdur í Noregi í 1961. Báturin kemur at kosta 9,5 mill. kr. Hvussu skulu eigarnir fáa endarnar at rækka saman við slíkum báti? Tað dugi eg ikki at siga. Eg meti, at ein bátur sum Jatnaklettur er ikki meira enn 1 1/2—2 mill. kr. verður.

Hetta er úrlitið av landsstýrisins politikki,

og hetta gongur alt útyvir fiskimenninar, tí tað eru teir, ið leggja rygg til at keypa hesi skip.

— Úrlitið verður, sigur John Dam viðari, at hvør einstakur kemur at hefta og tað kann bera í sær, at fiskimenn missa bæði hus og heim — orsakað av tí himmalhoga prisinum, su gomlu skipini verða seld fyrri.

John Dam heldur, at tað átti at verið sett ein 3-mannaveind við umboðum fyri skipasýnið, landsstýrið og trygging-

ina, sum síðani í hvørjum einstökum føri metti um tað er grundarlag fyrri at innflyta skip, so kundi nevndin antin jatta ella nokta innflutningsloyvi.

John Dam visir síðani til teir báðar sáttmálar, ið eru gjørdar við føroyska skipasmiðju m.a. uppá 23 mill. kr.

— Eg havi spurt minar menn í Noregi, har vit hava bygt skip, hvat ein slíkur bátur hevði kostað at bygt har. Eg frætti, at ein bátur, teir nú hava kontraktað, ið er 130 fetur

langur, tvs. 25 fetur longri enn tann, ið byggjast skal í Føroyum, at hann kostar 15 mill. kr. (danskur). So kunnu vit sjálvi rokna út hvat munurin verður, tá talan er um ein bát á somu stødd, sum tann í Føroyum. Og hatta er so tað, ið okkara goða landsstýrið hjálpir okkara fiskimennum við. Tað stýrið, sum eg setti stórar vonir til, er eitt stórt vonbrot.

— Hetta er ein ræðulig gerð teir hava gjørt imóti okkara goðu fiskimennum, har fleiri hava góðan

hug at byggja skip! at noyða teir at byggja fyrri so nógvan pening, tá tað ikki er neyðugt.

— Og í seinasta enda er hetta drepani fyrri sjálvan moralin á okkara skipasmiðjum. Nú tá bann er sett móti at byggja aðrastaðni og innflyta skip, so kunnu okkara skipasmiðjur seta júst tann pris tær vilja. Hetta haldi eg ikki nakar av okkum ynskir — fyrriuttan landsstýrið.

jan

Noregssáttmálin dømi um politiskan ódugnaskap

— Landsstýrið hevur við avmarkingunum í rækjuveiðuni við Svalbard gjørt eina so stóra fadus, sum ongantíð er gjørd áður, og eg rokni ikki við, at hon verður gjørd eftir.

Heta sigur John Dam, reiðari og skipari í Havn í samrøðu við Tíðindablaðið Sosialin. Hann visir á teir ómetaliga stóru mogleikarnar við Svalbard; at hetta økið kundi verið grundarlag undir eini útbygging av verandi rækjuflota, sum fyrri ein stóran part ikki er tíðarhóskandi.

— Sáttmálin við Noreg er eitt tekin um politiskan ódugnaskap. Her áttu okkara menn ikki at givið skarvin yvir beinanvegin, men heldur í fyrsta umfari

at sagt nei til norsku krøvini og síðani komið heim aftur at tosa við vinnuna.

John Dam sigur viðari, at okkara samráðingarmenn hava yvirsæð nakað, sum er ógvuliga avgerandi, nevniliga tað, at norskir samráðingarleidarar hava alstóra virðing fyrri teimum norsku fiskimennunum á Vesturlandinum, sum í nógv ár hava livað av botnfiskaveiðu við línu og gørunum við Føroyar. Hesir fiskimenn høvdu ikki uttan viðari góðtikið, at teirra egna samráðingarmenn høvdu kveistrað burt avtaluna við Føroyar.

Heldur trúgvi eg at teir høvdu kravt av Hallstein Rasmussen, at hann bað

føroyingar koma aftur til samráðingarborðið. Teir hava fiskað undir Føroyum leingi og sáttmálin sigur, at heili 50 skip kunnu fiska undir Føroyum, tó í mesta lagi 26 samstundis.

Talan er um 7000 tons av botnfiski og annað aftrat.

John Dam var annars tann fyrsti føroyski rækjuskiparin, ið fór til Grønlands at royna eftir rækjum. Hetta var í 1969.

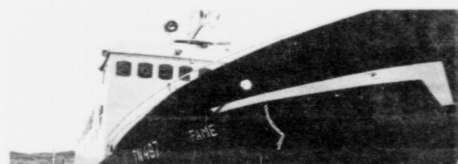
— Hvussu metir tú mogleikarnar við Svalbard í mun til ta goðu tíðina í Grønlandi?

— Tað liggja nógv stórir mogleikar við Svalbard. T.d. kann eg siga, at vit byrjaðu at fiska í Grøn-

landi í 1969 men ikki fyrr enn í 1972 funnu vit stór rækjumið. Við Svalbard harafturimóti funnu vit tey beinanvegin, og harafturat kann sigast, at vit í dag bert hava roynt á kanska 3% av teimum økjum, har mogleiki er at finna rækjur.

— Ein kann ikki í dag siga, hvussu nógv vit hava mist, nú landsstýrið hevur gjørt hasa avmarkingina við Svalbard men vit hav á lötuni avbera góðan fiskiskap.

John Dam heldur, at Svalbardøkið kundi veird ein stór avbjóðing fyrri føroyingar — um hesin sáttmálin ikki varð gjørdur. Tá høvdu menn vent eyguni frá teimum

nógv troyttu heimaleiðunum og sett pengar í skip til at fiska við Svalbard eins og gjørt var í Grønlandi á sinni. Hetta hevði lætt um trýstið á stovnarneir heima.

Haraftrat høvdu verið stórir mogleikar at ført tær stóru nøgdarnar av smærri rækjum heim til Føroya til pilkingar. Hetta hevði givið nógv arbeiði.

Nú vit hava góðtikið yvirfyri norðmønnum, at vit bert skulu fiska við nokrum fáum skipum, so er ívasamt, hvussu nógv kann gerast við Svalbard.

Annars upplýsir John Dam, at hann í lötuni umhugsar at seta sær báðar

pilkmaskinurnar, sum eru umborð á Fame, upp á landi til at pilka smærri rækjur við.

— Heldur tú mogleiki er at fáa ein betri sáttmála næsta ár?

— Vit hava slakað í ár. Tá ein fyrst hevur slakað er ringt at koma afturum aftur.

John Dam sigur at enda: — Hvat viðvikir okkara samráðingarleidarar, so hevur hann til fulnar vist, at hann er fullkomiliga óegnadur sum samráðingarleidari, tá tydingarmiklar avgerðir, sum viðvikja føroyska fiskimanninum og annars øllum Føroya folki, skulu takast.

jan